

**UCHWAŁA NR XLIX/396/24
RADY MIEJSKIEJ W DROHICZYNIE**

z dnia 27 marca 2024 r.

**w sprawie uchwalenia Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej
i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Drohiczyn na
lata 2024-2030**

Na podstawie art. 18 ust. 1 i ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 40, 572, 1463, 1688) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249, z 2023 r. poz. 289, poz. 535, 1606) uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Drohiczyn na lata 2024-2030”, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Drohiczyna.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

**mgr
inż. Marian Rogowiec**

PROGRAM

PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY
DOMOWEJ I OCHRONY OSÓB
DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ

W GMINIE DROHICZYN

NA LATA 2024-2030

WYKAZ SKRÓTÓW

BDL GUS – Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

GKRPA – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

KCPU – Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom

MGOPS – Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Drohiczyń

NGO (ang. *non-government organization*) – organizacja pozarządowa

NK – Procedura „Niebieskie Karty”

PARPA – Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Siemiatyczach

PK – Punkt Konsultacyjny

pp. – punkty procentowe

PP – Posterunek Policji w Drohiczyń

UM – Urząd Miejski w Drohiczyń

ZI – Zespół Interdyscyplinarny w Drohiczyń

SPIS TREŚCI

PRZEMOC DOMOWA	4
DEFINICJA PRZEMOCY	4
RODZAJE PRZEMOCY	6
SKALA PRZEMOCY W ŚWIETLE BADAŃ OGÓLNOPOLSKICH	7
UZASADNIENIE WPROWADZENIA PROGRAMU	9
PODSTAWY PRAWNE OPRACOWANIA PROGRAMU	10
CHARAKTERYSTYKA GMINY DROHICZYN.....	12
ZASOBY UMOŻLIWIAJĄCE PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY DOMOWEJ	13
DIAGNOZA PROBLEMU PRZEMOCY DOMOWEJ NA TERENIE GMINY DROHICZYN ...	17
ANALIZA DANYCH ZASTANYCH.....	17
ANALIZA WYNIKÓW BADANIA PRZEPROWADZONEGO WŚRÓD DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW	22
STRUKTURA BADANEJ PRÓBY.....	22
WYNIKI BADAŃ	24
ANALIZA WYNIKÓW BADANIA PRZEPROWADZONEGO WŚRÓD UCZNIÓW.....	34
STRUKTURA BADANEJ PRÓBY.....	34
WYNIKI BADAŃ	35
CELE, ZADANIA I REALIZATORZY PROGRAMU	46
ADRESACI PROGRAMU.....	54
PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU.....	54
ŹRÓDŁA FINANSOWANIA.....	54
EWALUACJA I MONITORING PROGRAMU	55
WNIOSKI I PODSUMOWANIE	57
SPIS TABEL I WYKRESÓW.....	58
SPIS TABEL.....	58
SPIS WYKRESÓW.....	59

PRZEMOC DOMOWA

Definicja przemocy

Przemoc domowa jest jednym z problemów społecznych, który wymaga podejmowania wielu działań przeciwdziałających temu zjawisku. W świetle ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 z późn. zm. oraz z 2023 r. poz. 289 i 535), przemoc domowa to *jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności narażające te osoby na:*

niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia

naruszenie ich godności, nietykalności cielesnej lub wolności, w tym seksualnej

szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące cierpienie lub krzywdę

ograniczenie lub pozbawienie dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej

naruszenie prywatności lub wzbudzenie poczucia zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą

Źródło: Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej

W odniesieniu do zachowań przemocowych w środowisku rodzinnym zwraca się uwagę na cztery cechy charakterystyczne, które są ze sobą ściśle powiązane, występują jednocześnie i stanowią istotę problemu:

1. **Intencjonalność** – ma charakter świadomego i zamierzonego działania,
2. **Nierównowaga sił** – przewaga jednej ze stron, np. fizyczna, psychiczna czy ekonomiczna,
3. **Naruszanie praw i dóbr osobistych** – osoba stosująca przemoc narusza podstawowe prawa osób doznających przemocy, np. nietykalności cielesnej, godności, szacunku itp.,
4. **Powodowanie cierpienia i bólu** – osoba stosująca przemoc naraża zdrowie i życie osoby doznającej przemocy na poważne szkody.

Przemoc domowa rzadko jest jednorazowym incydem. Amerykańska psycholog Leonora E. Walker opisała cykl przemocy przedstawiający 3 fazy zachowań związanych z doświadczaniem przemocy w związku:

1. **Faza narastającego napięcia** – wzrost napięcia i natężenia sytuacji konfliktowych. Osoba stosująca przemoc staje się poirytowana, zdenerwowana i prowokuje kłótnie, a pozostali członkowie rodziny czują strach i niepewność, przez co dążą do złagodzenia sytuacji.

2. **Faza ostrej przemocy** – wybuch gniewu, upust narastającego napięcia. Osoba stosująca przemoc dopuszcza się czynów, których wcześniej by nie wyrządziła.

3. **Faza miodowego miesiąca** – okres okazywania skruchy przez osobę stosującą przemoc, która przekonuje, że sytuacja już się nigdy nie powtórzy.

Po pewnym czasie napięcie znów zaczyna rosnać i cykl się powtarza, lecz przemoc jest jeszcze gwałtowniejsza, skraca się faza „miodowego miesiąca”, faza narastającego napięcia i ostrej przemocy wydłużają się i mają gwałtowniejszy

przebieg, a po pewnym czasie faza „miodowego miesiąca” zanika i pozostają tylko 2 fazy.

Rodzaje przemocy

Wyróżnić można następujące formy przemocy:

- 1. Fizyczną** – jest to naruszenie nietykalności fizycznej, celowe uszkodzenie ciała, zadanie bólu bądź groźba uszkodzenia ciała. Jej skutki mogą być różne, np. złamania, siniaki, poparzenia itp. Powodowana jest poprzez, np. kopanie, parzenie, duszenie, popychanie, policzkowanie, użycie broni.
- 2. Psychiczną** – oznacza powtarzające się poniżanie i ośmieszanie, manipulowanie dla własnych celów, wciąganie w konflikty, brak właściwego wsparcia, np. wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów, karanie przez odmowę zainteresowania, uczuć czy szacunku, odrzucenie, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolacja społeczna, czyli kontrolowanie i zakazywanie bądź ograniczanie kontaktów z innymi ludźmi, domaganie się posłuszeństwa, stosowanie gróźb, degradacja werbalna (wyzywanie, upokarzanie, zawstydzanie).
- 3. Seksualną** – jako przykłady tego rodzaju przemocy wymienia się: wymuszanie pożycia seksualnego, nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, wymuszanie stosunku z osobami trzecimi, sadystyczne formy współżycia seksualnego, demonstrowanie zazdrości, krytyka zachowań seksualnych itp.
- 4. Ekonomiczną** – opisywana jest zazwyczaj jako używanie pieniędzy lub innych wartości materialnych do zaspokojenia potrzeb władzy i kontroli przez osobę stosującą przemoc. Podporządkowanie materialne partnerki/partnera bądź innych osób sprawia, iż czują się one uzależnione od dochodów bądź majątku osoby stosującej przemoc albo stają się odpowiedzialne za utrzymanie rodziny. Pieniądze czy wartości materialne są używane zatem jako instrument, narzędzie do budowania jawnej lub ukrytej dominującej pozycji w rodzinie i stają się swojego rodzaju kartą przetargową.

5. Zaniedbanie – nazywane jest ukrytą formą przemocy. Zaniedbywaniem jest niezaspokajanie podstawowych potrzeb biologicznych i psychicznych przede wszystkim dzieci. Może ono się zacząć już w okresie życia płodowego, kiedy matka prowadzi niehigieniczny tryb życia. Zaniedbywanie ma także miejsce wówczas, gdy dziecko ma zaspokojone potrzeby o charakterze biologicznym, ale nie ma zagwarantowanej prawidłowej stymulacji poznawczej. Skrajnym przypadkiem zaniedbania jest wzrastające w ostatnich latach porzucenie dziecka z narażeniem go na utratę zdrowia, a nawet życia¹. Omawiana forma przemocy dotyczy także relatywnie często seniorów.

6. Cyberprzemoc – przemoc z użyciem urządzeń elektronicznych, najczęściej telefonu bądź komputera. Bywa określana także jako cyberbullying, nękanie, dręczenie, prześladowanie w Internecie. Niezależnie od określenia, jej celem zawsze jest wyrządzenie krzywdy drugiej osobie. Zjawisko elektronicznej agresji może przybierać różne formy: od wysłania obraźliwego SMS-a czy e-maila do drugiej osoby, aż po założenie komuś fałszywego konta na portalu społecznościowym².

Skala przemocy w świetle badań ogólnopolskich

Realizowane na przestrzeni lat badania i prowadzone statystyki pokazują, że problem przemocy domowej dotyka rocznie dziesiątki tysięcy osób. Jak wynika z danych statystycznych odnoszących się do przemocy domowej gromadzonych przez Policję, w 2022 roku ogólna liczba osób doznających przemocy w Polsce kształtowała się na poziomie 71 631, w tym 73% stanowiły kobiety (51 935 osób), 15% – małoletni (10 982 osoby), z kolei 12% – mężczyźni (8 714 osób). W 2022 roku zanotowano 62 244 osoby stosujące przemoc, z czego zdecydowaną większość stanowili mężczyźni, tj. 55 426 osób (89%). W porównaniu do 2021 roku liczba osób doznających przemocy zmniejszyła się o 5,5% (4 130 osób), z kolei liczba osób stosujących przemoc spadła o 4,0% (2 602 osoby).

¹ J. Helios, W. Jedlecka, *Współczesne oblicza przemocy. Zagadnienia wybrane*, Uniwersytet Wrocławski, Wrocław 2017.

² *Cyberprzemoc. Włącz blokadę na nękanie. Poradnik dla rodziców*. NASK Akademia, Warszawa 2020.

Wyniki badań ogólnopolskich dotyczące krzywdzenia dzieci są niepokojące: siedmiu na dziesięciu nastolatków w wieku 11-17 lat doświadczyło w swoim życiu przynajmniej jednej z siedmiu kategorii krzywdzenia. Przemocy ze strony bliskich dorosłych doświadczyło 41%, a świadkami przemocy domowej było 15% badanych uczniów. Doświadczenie przemocy domowej niesie za sobą poważne konsekwencje zarówno w okresie dorastania, jak i w dorosłym życiu, a dodatkowo zachowania przemocowe mogą zostać dziedziczone, tzn. przeniesione na dzieci osoby krzywdzonej w przyszłości. Mając na uwadze szeroko dostępną wiedzę o następstwach stosowania przemocy wobec dzieci, szczególnie niepokojące jest to, że część społeczeństwa nadal aprobejuje stosowanie kar cielesnych w procesie wychowania. Z Raportu Rzecznika Praw Dziecka z 2017 roku wynika, że połowa Polaków (52%) uważa, iż są sytuacje, kiedy dziecko należy ukarać kłapsem, a zdecydowani przeciwnicy takich zachowań stanowią jedynie 21%.

Z „Ogólnopolskiej diagnozy zjawiska przemocy w rodzinie” z 2019 roku wynika, że zwiększa się świadomość Polaków na temat zjawiska przemocy domowej. Badanie pokazało, że około 85-90% Polaków identyfikuje różne sytuacje, które świadczą o występowaniu przemocy jako nieakceptowalne. Jednak nadal około 10% dorosłych uznaje zachowania przemocowe za normalne. Ponadto, zdaniem 72% respondentów prawo w Polsce w niedostatecznym stopniu chroni osoby doznające przemocy domowej.

W 2019 roku na zlecenie Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (obecnie Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej), przeprowadzone zostało „Badanie skuteczności pomocy udzielanej osobom dotkniętym przemocą w rodzinie”. Biorący w nim udział specjaliści z zakresu wsparcia osób i rodzin dotkniętych problemem przemocy oraz same osoby jej doznające, pozytywnie opowiedziały się za krajowym systemem wsparcia. Szczególną rolę w pracy zespołów interdyscyplinarnych i innych jednostek pełni procedura „Niebieskie Karty”, którą

stosuje się w przypadku 90% osób doznających przemocy domowej lub które objęte są pomocą jakichkolwiek służb, instytucji lub organizacji.

UZASADNIENIE WPROWADZENIA PROGRAMU

Zgodnie z treścią art. 6 ustawy 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 z późn. zm. oraz z 2023 r. poz. 289 i 535) do zadań własnych gminy należy *opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej*. Program ma istotne znaczenie dla realizacji celów polityki społecznej w skali lokalnej. Kolejne obowiązki przypisane gminie przez ustawodawcę to:

- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową,
- zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia,
- tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Redakcja niniejszego dokumentu stanowi wypełnienie jednego ze wskazań ustawy, pozwala jednocześnie na dokonanie szczegółowej analizy problemu oraz prezentuje konkretne metody przeciwdziałania przemocy występującej w społeczności lokalnej, jaką tworzą na co dzień mieszkańcy gminy Drohiczyn. Istotnym elementem **Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Drohiczyn na lata 2024-2030** jest wprowadzenie w życie działań mających na celu z jednej strony podnoszenie świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków przemocy domowej oraz promowanie metod wychowawczych bez używania przemocy, a z drugiej strony zapewnienie ochrony i udzielanie pomocy osobom doznającym przemocy

domowej, a także upowszechnianie informacji o możliwościach i formach udzielania pomocy zarówno osobom doznającym przemocy, jak i ją stosującym.

PODSTAWY PRAWNE OPRACOWANIA PROGRAMU

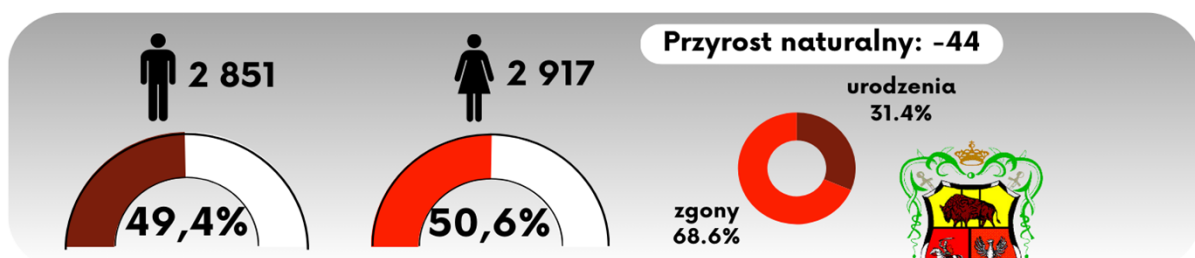
Poniżej wymieniono podstawowe akty prawne, które uwzględniają temat przeciwdziałania przemocy i regulują postępowanie różnych podmiotów w stosunku do osób doświadczających oraz stosujących przemoc domową. Stanowią one również fundament prawny dla zapisów **Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Drohiczyń na lata 2024-2030.**

Program będzie realizowany w oparciu o następujące dokumenty normujące problematykę przeciwdziałania przemocy domowej:

- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
- ustawa z 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- ustawa z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich,
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym,
- ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym,
- ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie wojewódzkim,
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta nauczyciela,
- ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty,
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe,
- ustawa z dnia 26 stycznia 1984 r. – Prawo prasowe,
- ustawa z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji,

- ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego,
- ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji,
- ustawa z dnia 24 sierpnia 2001 r. o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych,
- ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy,
- ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny,
- ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego,
- ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny wykonawczy,
- ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego.

Niniejszy dokument został opracowany na podstawie materiałów, sprawozdań oraz danych Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Drohiczynie, Urzędu Miejskiego w Drohiczynie, a także założeń **Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030**, przyjętego uchwałą Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 r.

OŚWIATA

- Zespół Szkół w Drohiczyń
- Szkoła Podstawowa im. Ks. I. Kłopotowskiego w Miłkowicach Jankach
- Zespół Szkół Rolniczych im. W. Witosa w Ostrożanach

POMOC SPOŁECZNA

- Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
- Zespół Interdyscyplinarny
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Środowiskowy Dom Samopomocy w Putkowicach Nadolnych

CHARAKTERYSTYKA GMINY DROHICZYŃ

**Dane statystyczne umieszczone na grafice pochodzą z 2022 roku*

ZASOBY UMOŻLIWIAJĄCE PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY DOMOWEJ

Działaniami mającymi na celu przeciwdziałanie przemocy domowej w gminie Drohiczyn zajmuje się **Zespół Interdyscyplinarny**, który powołuje Burmistrz Drohiczyzna uwzględniając przedstawicieli: jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia i organizacji pozarządowych. W skład Zespołu Interdyscyplinarnego mogą wchodzić również przedstawiciele Żandarmerii Wojskowej (jeżeli Żandarmeria Wojskowa złoży taki wniosek do wójta, burmistrza albo prezydenta miasta), kuratorzy sądowi, prokuratorzy oraz przedstawiciele innych podmiotów, działających na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej. Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 z późn. zm. oraz z 2023 r. poz. 289 i 535):

1. Zespół Interdyscyplinarny realizuje działania określone w gminnym programie przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej.
2. Do zadań zespołu interdyscyplinarnego należy tworzenie warunków umożliwiających realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej oraz integrowanie i koordynowanie działań podmiotów, o których mowa w art. 9a ust. 3-5, w szczególności przez:
 - 1) diagnozowanie problemu przemocy domowej na poziomie lokalnym,
 - 2) inicjowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej i powierzanie ich wykonania właściwym podmiotom,
 - 3) inicjowanie działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową,
 - 4) opracowanie projektu gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej,

- 5) rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym,
- 6) powoływanie grup diagnostyczno-pomocowych i bieżące monitorowanie realizowanych przez nie zadań,
- 7) monitorowanie procedury „Niebieskie Karty”,
- 8) przekazywanie informacji, o której mowa w art. 9e ust. 3, oraz dokumentacji, o której mowa w art. 9c ust. 5a,
- 9) kierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową,
- 10) składanie, na wniosek grupy diagnostyczno-pomocowej, zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2022 r. poz. 2151, 2311, 2581 i 2600 oraz z 2023 r. poz. 289 i 535).

Dane na temat zasobów instytucjonalnych umożliwiających realizację Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Drohiczyń na lata 2024-2030 wraz z obszarami ich działania przedstawiono w kolejnej tabeli.

Tabela 1. Dane na temat zasobów instytucjonalnych umożliwiających realizację Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej wraz z obszarami ich działania

Instytucja	Obszar działania
Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	<ul style="list-style-type: none">▪ Wczesna diagnoza i poradnictwo,▪ udzielanie wsparcia finansowego i rzeczowego,▪ dystrybucja ulotek edukacyjno-informacyjnych,▪ organizowanie pomocy psychologicznej dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej,▪ udział w ogólnopolskich kampaniach społecznych

Instytucja	Obszar działania
	związanych z profilaktyką przemocy i uzależnień, <ul style="list-style-type: none"> ▪ obsługa organizacyjno-techniczna ZI, ▪ uczestnictwo w realizacji procedury „Niebieskie Karty”.
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Realizacja działań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, ▪ uczestnictwo w realizacji procedury „Niebieskie Karty”.
Posterunek Policji	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Uczestnictwo w realizacji procedury „Niebieskie Karty”, ▪ podejmowanie interwencji w przypadku naruszenia przepisów ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.
Placówki ochrony zdrowia	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wczesna diagnoza, ▪ przekazywanie informacji na temat różnych form pomocy, ▪ uczestnictwo w realizacji procedury „Niebieskie Karty”.
Zespół Interdyscyplinarny i grupy diagnostyczno-pomocowe	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Diagnozowanie problemu przeciwdziałania przemocy domowej, ▪ podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą domową mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku, ▪ inicjowanie interwencji w środowiskach dotkniętych przemocą domową, ▪ rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym, ▪ inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc, ▪ opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy domowej, ▪ monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy, ▪ dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań, ▪ realizacja procedury „Niebieskie Karty”.

Źródło: Opracowanie własne

Można wyróżnić także podmioty będące pomocne w rozwiązywaniu problemów dotyczących przemocy, szczególnie w zakresie prowadzenia działalności profilaktycznej, takie jak:

- instytucje kulturalno-rekreacyjne,
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Siemiatyczach,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Siemiatyczach,
- placówki ochrony zdrowia,
- placówki oświatowe,
- lokalne organizacje pozarządowe,
- kościoły i związki wyznaniowe.

Zasoby ludzkie:

Zespół Interdyscyplinarny w zakresie realizacji **Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Drohiczyń na lata 2024-2030** współpracuje z osobami zawodowo zajmującymi się problemem przemocy domowej na szczeblu gminnym oraz powiatowym, do których należą m.in.:

- pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie,
- psychologzy, psychoterapeuci i pedagodzy,
- funkcjonariusze Policji,
- kuratorzy społeczni oraz zawodowi,
- pracownicy socjalni,
- pracownicy ochrony zdrowia,
- członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

DIAGNOZA PROBLEMU PRZEMOCY DOMOWEJ NA TERENIE GMINY DROHICZYN

Analiza danych zastanych

W latach 2020-2022 w gminie Drohiczyn liczba osób korzystających z pomocy Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej z powodu przemocy domowej ulegała wahaniom – w roku 2022 była to jedna rodzina, co oznacza spadek na poziomie 80,0% względem roku 2020. W 2021 roku z pomocy MGOPS z powodu przemocy nie skorzystała żadna rodzina.

Wykres 1. Liczba rodzin korzystających z pomocy z powodu przemocy domowej w latach 2020-2022

Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej za lata 2020-2022

Kolejną analizowaną kwestią są dane statystyczne dotyczące działań Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych (obecnie są to grupy diagnostyczno-pomocowe) w latach 2020-2022. W 2022 roku liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego wyniosła 4, co oznacza, że na przestrzeni ostatnich trzech lat utrzymywała się na stałym poziomie. Liczba funkcjonujących grup roboczych w 2022 roku wyniosła 26, jednocześnie była to najniższa liczba odnotowana w analizowanym przedziale czasu. Liczba posiedzeń grup w 2022 roku kształtowała się na poziomie 61, a więc w analizowanym przedziale czasu przyjmowała zróżnicowane wartości, osiągając w 2021 roku najniższą z nich. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawione zostały w poniższej tabeli.

Tabela 2. Dane statystyczne dotyczące działalności Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych w latach 2020-2022

lp.	wyszczególnienie	2020	2021	2022
1.	liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego	4	4	4
2.	liczba funkcjonujących grup roboczych	29	28	26
3.	liczba spotkań grup roboczych	78	56	61

Źródło: Sprawozdanie z realizacji Krajowego Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za lata 2020-2022

Podjęcie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty” i nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą domową. Procedura „Niebieskie Karty” obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy domowej. Przedstawiciele podmiotów wyżej wymienionych, realizują procedurę „Niebieskie Karty” w oparciu o zasadę współpracy i przekazują informacje o podjętych działaniach przewodniczącemu Zespołu Interdyscyplinarnego. Wszczęcie procedury „Niebieskie Karty” następuje przez wypełnienie formularza „Niebieska Karta – A” w przypadku powzięcia w toku prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych, podejrzenia stosowania przemocy wobec członków rodziny lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez członka rodziny, bądź przez osobę będącą świadkiem przemocy domowej. Na przestrzeni ostatnich lat liczba wdrożonych procedur „Niebieskie Karty” uległa spadkowi – w 2020 roku wszczęto 29 procedur, w 2021 roku – 23, natomiast w 2022 roku – 22. Podobne tendencje zaobserwowano w przypadku zakończonych procedur – najwyższa liczba została odnotowana w 2020 roku, z kolei najmniejsza w 2022 roku. Liczba rodzin objętych procedurą również uległa spadkowi, osiągając w 2022 roku najniższą wartość – 23. Dane te obrazuje wykres nr 2.

Wykres 2. Liczba wszczętych i zakończonych procedur „Niebieskie Karty” oraz liczba rodzin nimi objętych w latach 2020-2022

Źródło: Sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za lata 2020-2022 oraz dane udostępnione przez Gminę

Mieszkańcy gminy Drohiczyń, którzy doznawali lub stosowali przemoc mogli skorzystać z poradnictwa udzielanego w ramach funkcjonującego Punktu

Konsultacyjnego, który w 2022 roku był czynny średnio 16 godzin w miesiącu, a poradnictwo w nim było udzielane przez psychologa. W 2022 roku udzielono 17 porad 17 osobom doznającym przemocy domowej, z konsultacji skorzystało również 16 osób stosujących przemoc. W latach 2020-2022 liczba osób korzystających z poradnictwa w PK ulegała wahaniom – największą liczbę odnotowano w 2021 roku. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawia kolejna tabela.

Tabela 3. Liczba osób stosujących lub doznających przemocy, którym udzielono porad w Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym w latach 2020-2022

lp.	wyszczególnienie	2020	2021	2022
1.	osoby doznające przemocy domowej	15	26	17
2.	liczba porad udzielonych osobom doznającym przemocy domowej	90	78	17
3.	osoby stosujące przemoc domową	5	26	16
4.	liczba porad udzielonych osobom stosującym przemoc domową	5	26	16

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2020 i 2021 rok oraz Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2022 rok

Działalność z zakresu przeciwdziałania występowaniu przemocy domowej jest prowadzona także przez członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Jednym z zadań jest motywowanie sprawców przemocy do udziału w oddziaływaniach edukacyjno-korekcyjnych dla osób stosujących przemoc, a także motywowanie dorosłych osób doznających przemocy do zgłaszania się do miejsc specjalistycznej pomocy. W latach 2020-2022 liczba osób stosujących przemoc, z którymi kontaktowali się członkowie GKRPA przyjmowała tendencje wzrostowe, z kolei w przypadku osób jej doznających odnotowano spadek. W analizowanym przedziale czasu nie odnotowano żadnego przypadku kontaktu członków GKRPA ze świadkami przemocy domowej. Szczegółowe dane w tym zakresie prezentuje kolejna tabela.

Tabela 4. Liczba osób stosujących lub doznających przemocy oraz świadków przemocy, z którymi kontaktowali się członkowie GKRPA w latach 2020-2022

wyszczególnienie	2020	2021	2022
------------------	------	------	------

doznający przemocy	27	0	0
stosujący przemoc	0	9	17
świadkowie przemocy	0	0	0

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2020 i 2021 rok oraz Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2022 rok

Przemoc domowa to problem, który dotyka różnorodne grupy społeczne, niezależnie od płci, wieku, poziomu wykształcenia, zajmowanej pozycji społecznej czy też zawodu. Niemniej jednak na terenie gminy Drohiczyń wyraźnie zaznacza się przewaga kobiet wśród osób doznających przemocy – w 2022 roku stanowiły one 70,4%. Kolejną, dużą grupą dotkniętą problemem są dzieci (22,2%).

Wykres 3. Udział poszczególnych grup wśród ogółu osób doznających przemocy objętych procedurą „Niebieskie Karty” na terenie gminy Drohiczyń w 2022 roku

Źródło: Sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za rok 2022

W przypadku osób stosujących przemoc największą część stanowią mężczyźni (91,7%), natomiast kobiety stanowiły 8,3% osób wskazanych jako podejrzane o stosowanie przemocy w ramach procedury "Niebieskie Karty".

Wykres 4. Liczba osób wskazanych jako podejrzanych o stosowanie przemocy objętych procedurą „Niebieskie Karty” na terenie gminy Drohiczyń w 2022 roku

Źródło: Sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za rok 2022

Na terenie gminy Drohiczyń nie funkcjonuje żadna grupa wsparcia dla dorosłych osób dotkniętych problemem przemocy.

Analiza wyników badania przeprowadzonego wśród dorosłych mieszkańców

Struktura badanej próby

W badaniu diagnozującym problem przemocy domowej na terenie gminy Drohiczyn wzięło udział 73 mieszkańców mających powyżej 18 lat. Poniżej przedstawiona została struktura badanej próby, ze względu na płeć. Można zauważyć, że pod względem liczby wypełnionych ankiet, w badaniu znaczą przewagę miały kobiety – stanowiły one 71,2% ogółu, natomiast mężczyźni – 28,8%.

Wykres 5. Płeć dorosłych mieszkańców biorących udział w badaniu $N=73^3$

Analiza struktury badanej grupy pokazuje, iż respondenci byli zróżnicowani pod względem wieku. Najliczniejszą grupę stanowili ankietowani mający do 25 lat (43,8%) oraz 36-45 lat (26,0%). W badaniu wzięli udział również mieszkańcy w wieku 26-35 lat oraz między 46 a 55 rokiem życia (po 12,3%). Najmniejszą część respondentów stanowiły osoby starsze, pomiędzy 56 a 65 rokiem życia oraz powyżej 65 lat (po 2,7%).

Wykres 6. Wiek dorosłych mieszkańców biorących udział w badaniu $N=73$

Na poniższym wykresie zaprezentowane zostało wykształcenie respondentów. Największy udział w badaniu mieli dorośli mieszkańcy legitymujący się wykształceniem wyższym (42,5%), 30,1% kwestionariuszy ankiet wypełnili respondenci z wykształceniem średnim lub pomaturalnym, natomiast co piąty ankietowany zakończył edukację na poziomie podstawowym (20,5%). Pozostali uczestnicy badania mieli wykształcenie gimnazjalne (4,1%) lub zawodowe (2,7%).

³ W niniejszym opracowaniu „N” oznacza liczebność zbiorowości próby, czyli liczbę osób upoważnionych do odpowiedzi na dane pytanie

Wykres 7. Wykształcenie dorosłych mieszkańców $N=73$

Wyniki badań

W pierwszym pytaniu mieszkańcy zostali poproszeni o określenie, czy znają kogoś w swoim otoczeniu kogoś, kto jest osobą doświadczającą przemocy w swoim domu. 11,0% odpowiedziało, że zna jedną taką osobę, 20,5% – kilka osób (do 10), a 6,8% – wiele osób (powyżej 10). Co czwarty respondent nie jest pewien, czy zna taką osobę (26,0%), natomiast 35,6% badanych nie zna osób doświadczających tego problemu w swoim otoczeniu.

Wykres 8. Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto jest osobą doświadczającą przemocy domowej? $N=73$

Następnie podjęto próbę określenia tożsamości osób, wobec których najczęściej stosowana była przemoc domowa – 67,9% ankietowanych wskazywało na osoby dorosłe (19 osób), z kolei 35,7% respondentów deklarowało, że są to dzieci (10 osób). Najmniej odpowiedzi padło na osoby starsze (powyżej 60 roku życia) – 17,9%, tj. 5 wskazań.

Tabela 5. Kim jest osoba, która doświadcza przemocy domowej? $N=28$

odpowiedź	%	liczba odp.
dzieckiem do 18 roku życia	35,7	10
osobą dorosłą mającą 16-60 lat	67,9	19
osobą starszą, powyżej 60 roku życia	17,9	5

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Skala problemu przemocy na terenie Gminy została zweryfikowana również dzięki odpowiedziom respondentów na pytanie o to, czy zdarzyło im się doświadczyć tego problemu w ciągu ostatniego roku. Z zebranych danych wynika, że w okresie ostatnich 12 miesięcy poprzedzających badanie, przemocy w swoim domu

doznało 16,4% mieszkańców, wśród których 6,8% doświadczyło jej 2-10 razy, po 4,1% – jednokrotnie bądź 11-20 razy, natomiast 1,4% – więcej niż 20 razy.

Wykres 9. Jak często, w okresie 12 miesięcy zdarzyło się Panu/i doświadczyć przemocy w swoim domu? N=73

Mieszkańcy, którzy przyznali, że doznali przemocy, zostali następnie poproszeni o określenie jej rodzaju. Z deklaracji ankietowanych wynika, że najczęściej doznawanym rodzajem przemocy była przemoc psychiczna – wskazało na nią 81,0% badanych, których dotknął problem przemocy (17 osób). Przemocy fizycznej doznało 23,8% respondentów (5 osób), z kolei przemocy ekonomicznej oraz seksualnej – po 9,5% ankietowanych (po 2 osoby), a na zaniedbanie wskazało 4,8% badanych (1 osoba). 19,0% dorosłych mieszkańców biorących udział w badaniu nie potrafiło określić jakiego rodzaju przemocy doznało (4 osoby).

Tabela 6. Jakiego rodzaju przemocy Pan/i doznał/a w ciągu ostatnich 12 miesięcy? N=21

odpowiedź	%	liczba odp.
przemoc psychiczna	81,0	17
przemoc fizyczna	23,8	5
nie wiem	19,0	4
przemoc ekonomiczna	9,5	2
przemoc seksualna	9,5	2
zaniedbanie	4,8	1

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

W kolejnym pytaniu mieszkańcy zostali poproszeni o określenie kto zastosował wobec nich przemoc w przeciągu ostatnich 12 miesięcy poprzedzających badanie. Respondenci, którzy mieli do czynienia z przemocą domową najczęściej doznawali jej ze strony ojca (9 osób, tj. 42,9%) lub męża/żony (5 osób, tj. 23,8%). 4 osoby wskazały na dalszych członków rodziny (19,0%), natomiast po 3 osoby na mamę lub inne

osoby, wśród których znaleźli się m.in. *teściowie, wujek* oraz *były mamy* (po 14,3%). 2 badanych doznało przemocy ze strony rodzeństwa (9,5%).

Tabela 7. Kto stosował wobec Pana/i przemoc? N=21

odpowiedź	%	liczba odp.
tata	42,9	9
mąż/żona	23,8	5
dalsi członkowie rodziny	19,0	4
mama	14,3	3
inne osoby	14,3	3
rodzeństwo	9,5	2
dziadkowie	0,0	0
dziecko/dzieci	0,0	0
partner/partnerka	0,0	0

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Badani mieszkańcy w dalszej kolejności zostali zapytani o to, jak często w ciągu ostatnich 12 miesięcy stosowali przemoc w stosunku do członków swojej rodziny. Zdecydowana większość ankietowanych zaprzeczyła, jakoby doszło do takiej sytuacji (83,6%), z kolei 11,0% przyznało, że takie zdarzenie miało miejsce. W przypadku 1,4% badanych zdarzyło się to raz, 4,1% respondentów zadeklarowało, że zastosowali przemoc 2-10 razy, natomiast 2,7% ankietowanych zrobiło to 11-20 razy lub więcej niż 20 razy w ciągu 12 miesięcy poprzedzających badanie.

Wykres 10. Jak często w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji, gdzie zastosował/a Pan/i przemoc wobec członka swojej rodziny? N=73

W celu pogłębionej analizy poproszono mieszkańców o określenie jakiego rodzaju przemoc zastosowali. Na podstawie udzielonych odpowiedzi można stwierdzić, że ankietowani najczęściej stosowali przemoc psychiczną, seksualną lub dopuścili się zaniedbania (po 16,7%, tj. 2 osoby). Średnio co dziesiąty respondent wskazał na przemoc fizyczną (8,3%, tj. 1 osoba), z kolei 58,3% badanych nie potrafiło jednoznacznie odpowiedzieć na to pytanie (7 osób).

Tabela 8. Jakiego rodzaju przemoc Pan/i zastosował/a w ciągu ostatnich 12 miesięcy? N=12

odpowieź	%	liczba odp.
nie wiem	58,3	7
przemoc psychiczna	16,7	2
przemoc seksualna	16,7	2
zaniedbanie	16,7	2
przemoc fizyczna	8,3	1
przemoc ekonomiczna	0,0	0

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Następnym etapem badania było określenie wobec kogo dorośli mieszkańcy Gminy stosowali przemoc. Najczęściej wskazywano na dziecko/dzieci, ojca, dalszych członków rodziny oraz inne, bliżej nieokreślone osoby (po 2 osoby, tj. 18,2%), Pojedyncze osoby wymieniały partnera/partnerkę, matkę, rodzeństwo, dziadków lub męża/żonę (po 9,1%, tj. 1 osoba). Jedna osoba nie odpowiedziała na to pytanie.

Tabela 9. W stosunku do kogo zastosował/a Pan/i zachowanie przemocowe? N=11

odpowieź	%	liczba odp.
dziecka/dzieci	18,2	2
taty	18,2	2
dalszych członków rodziny	18,2	2
innych osób	18,2	2
partnera/partnerki	9,1	1
mamy	9,1	1
rodzeństwa	9,1	1
dziadków	9,1	1
męża/żony	9,1	1

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Kolejną analizowaną kwestią była opinia dorosłych mieszkańców Gminy, na temat stosowania kar fizycznych w stosunku do dzieci. W odniesieniu do prezentowanych danych warto zwrócić uwagę, że wśród dużej części respondentów występuje brak wiedzy w tym zakresie (19,2%). 2,7% badanych jest zdania, że kary fizyczne mogą być stosowane za każdym razem, gdy rodzic uzna, że mogą być

skuteczne, natomiast 34,2% respondentów przyznaje, że zasadniczo nie powinny być stosowane, ale zdarzają się sytuacje, gdy są one konieczne. Negatywnie tego typu zachowanie ocenia 43,8% mieszkańców.

Wykres 11. Czy Pana/i zdaniem stosowanie kar fizycznych (np. klaps) jest metodą wychowawczą, która: $N=73$

W dalszej kolejności analizie poddane zostały odpowiedzi ankietowanych na pytanie o to, czy problem przemocy domowej jest częstym zjawiskiem na terenie gminy Drohiczyń. 28,8% osób przyznało, że jest to istotny problem, natomiast 8,2% respondentów zadeklarowało odmienną opinię. Zdecydowana większość mieszkańców biorących udział w badaniu nie posiada wiedzy w tym zakresie (63,0%).

Wykres 12. Czy postrzega Pan/i przemoc domową jako znaczny problem występujący na terenie Gminy? $N=73$

Następnie dorośli mieszkańcy zostali poproszeni o wskazanie zadań, które w ich opinii byłyby najskuteczniejsze wobec osób doznających przemocy domowej. Zebrany materiał badawczy wykazał, że za najważniejsze uznano zwiększenie dostępności do poradnictwa, zarówno prawnego, socjalnego, jak i terapeutycznego (43,8%) oraz izolowanie osób stosujących przemoc od osób jej doświadczających (41,1%). Średnio co piąty badany jako istotne wskazał tworzenie placówek specjalizujących się w pomocy osobom doświadczającym przemocy domowej (23,3%), a także umożliwienie uczestnictwa w grupach wsparcia (20,5%). Po 12,3%

ankietowanych wskazało na organizowanie ogólnodostępnych akcji lub tworzenie mieszkań chronionych. Wśród innych odpowiedzi wyróżniono m.in. *karanie osób stosujących przemoc* oraz *zwiększenie pomocy ze strony policji* (1,4%).

Wykres 13. Jakie działania według Pana/i byłyby najskuteczniejsze wobec osób doznających przemocy domowej? N=73

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

W opinii większości mieszkańców, którzy wzięli udział w badaniu ankietowym najlepsze efekty w przeciwdziałaniu przemocy domowej na terenie Gminy przyniosą warsztaty profilaktyczne, zarówno te skierowane do osób dorosłych (60,3%), jak i dzieci (35,6%). Równie istotne wydaje się być organizowanie wykładów/pogadank oraz kampanii lub zamieszczanie informacji w mediach społecznościowych (po 26,0%). Średnio co czwarty respondent wskazał na organizowanie festynów, imprez i pikników profilaktycznych (24,7%). Nieco mniejsza część badanych widzi potencjał w prowadzeniu akcji informacyjnych za pośrednictwem ulotek, plakatów broszur itp. (9,6%). Średnio co piąty respondent nie potrafił wskazać konkretnych działań (20,5%), natomiast 1,4% wybrało odpowiedź „inne”, bez podania konkretnych propozycji.

Wykres 14. Poniżej wymieniono różne formy działań profilaktycznych. Które z nich według Pana/i przyniosą najlepsze efekty, jeśli chodzi o zapobieganie przemocy domowej? N=73

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Kolejne pytanie odnosiło się do problemu cyberprzemocy i miało na celu zweryfikowanie, czy dorosłym mieszkańcom gminy Drohiczyn zdarzyło się w ciągu ostatnich 12 miesięcy poprzedzających badanie jej doświadczyć. Z deklaracji badanych wynika, że problemu tego doznało 23,3% mieszkańców, z kolei 12,3% ankietowanych nie potrafiło udzielić jednoznacznej odpowiedzi na to pytanie.

Wykres 15. Czy doświadczył/a Pan/i w przeciągu ostatnich 12 miesięcy cyberprzemocy (czyli przemocy w Internecie)? N=73

W dalszej części zaprezentowane zostały odpowiedzi dorosłych mieszkańców gminy Drohiczyń na pytanie, czy zdarzyło im się w ciągu ostatnich 12 miesięcy zastosować cyberprzemoc. Zdecydowana większość ankietowanych zaprzeczyła, jakoby stosowała tego typu działania (82,2%), natomiast 4,1% respondentów przyznało, że zdarzyło im się zastosować przemoc w Internecie.

Wykres 16. Czy stosował/a Pan/i w przeciągu ostatnich 12 miesięcy cyberprzemoc (czyli przemoc w Internecie) ? $N=73$

Ostatnie pytanie skierowane do dorosłych mieszkańców gminy Drohiczyń miało na celu oszacowanie, jaki odsetek z nich uważa przemoc domową za przestępstwo. Zdecydowana większość badanych zadeklarowała, że zjawisko to jest przestępstwem (86,3%), 12,3% nie potrafiło udzielić jednoznacznej odpowiedzi, natomiast 1,4% badanych zaprzeczyło temu, aby stosowanie przemocy domowej mogło być postrzegane w kategorii przestępstwa.

Wykres 17. Czy Pana/i zdaniem przemoc domowa jest przestępstwem? $N=73$

Analiza wyników badania przeprowadzonego wśród uczniów

Struktura badanej próby

Uczniowie ze szkół znajdujących się na terenie gminy Drohiczyn wypełnili 108 kwestionariuszy ankiet. Poniższy wykres przedstawia strukturę badanej próby ze względu na płeć. Można zauważyć, że w badaniu diagnozującym problem przemocy, niewielką przewagę mieli chłopcy – stanowili oni 56,5% ogółu. Dziewczynki wypełniły 43,5% kwestionariuszy.

Wykres 18. Płeć uczniów biorących udział w badaniu $N=108$

Wśród uczniów biorących udział w badaniu, największą część kwestionariuszy ankiet wypełnili respondenci mający 12-13 lat (46,3%). Mniejszy odsetek respondentów zadeklarował wiek mieszczący się w przedziale 10-11 lat (33,3%), z kolei średnio co piąty badany uczeń miał wówczas 14-15 lat (20,4%).

Wykres 19. Wiek uczniów biorących udział w badaniu $N=108$

Poniższy wykres prezentuje strukturę badanej próby w podziale na przynależność do danej klasy. Dostrzegalne jest wyraźne zróżnicowanie pod tym względem. Najwięcej osób biorących udział w badaniu uczęszczało do VI klasy szkoły podstawowej (32,4%) oraz do klasy V szkoły podstawowej (31,5%). Średnio co piąty respondent był uczniem VIII klasy szkoły podstawowej (20,4%). Kolejną grupę pod względem liczebności stanowili uczniowie klasy VII (12,0%), natomiast pozostali ankietowani to uczniowie klas II szkół ponadpodstawowych (3,7%).

Wykres 20. Udział uczniów poszczególnych klas $N=108$

Wyniki badań

Pierwsze pytanie zadane uczniom ze szkół zlokalizowanych na terenie gminy Drohiczyń miało na celu oszacowanie skali problemu przemocy wśród dzieci i młodzieży. Ankietowanych spytano o to, jakie zachowania można nazwać przemocą. Największy odsetek ankietowanych zadeklarował, iż przemocą jest uderzanie/kopanie (64,8%), grożenie (49,1%) lub popychanie/szarpanie (46,3%). 39,8% badanych wskazało na szantażowanie, z kolei po 34,3% respondentów utożsamia przemoc z wyzywaniem oraz wymuszaniem pieniędzy. Średnio co trzeci uczeń biorący udział w badaniu wskazał na niszczenie cudzych rzeczy (29,6%), a co czwarty na wyśmiewanie (25,9%). Nieco mniej odpowiedzi dotyczyło nadmiernego krytykowania (22,2%), obgadywania (15,7%), oraz innych, bliżej nieokreślonych zachowań (2,8%). 26,9% ankietowanych wskazało, że zachowaniem przemocowym jest każdy z wymienionych wyżej przykładów, a 8,3% wykazało brak wiedzy w tym zakresie.

Wykres 21. Jakie zachowanie jest Twoim zdaniem przemocą? $N=108$

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Kolejną kwestią poruszoną w ankiecie było zjawisko doświadczania przemocy przez uczniów w ciągu 12 miesięcy poprzedzających badanie. 38,9% respondentów przyznało, że zdarzyło im się w tym okresie doświadczyć przemocy.

Wykres 22. Czy zdarzyło Ci się w ciągu ostatnich 12 miesięcy doświadczyć przemocy? $N=108$

W celu pogłębionej analizy określono również to, jakie osoby stosowały przemoc wobec uczniów. Na podstawie udzielonych odpowiedzi można stwierdzić, że ankietowani najczęściej doświadczali przemocy ze strony innych uczniów ze szkoły (28 osób, tj. 68,3%) lub rodzzeństwa (9 osób, tj. 22,0%). Średnio co piąty badany przyznał, że doznał w tym czasie przemocy ze strony mamy (8 osób, tj. 19,5%). Ankietowani często wskazywali również na kolegów/koleżanki spoza szkoły oraz inne

osoby, wśród których znaleźli się m.in. *koledzy z klasy* (po 6 osób, tj. 14,6%). Doświadczenie przemocy ze strony taty zadeklarowało 9,8% uczniów (4 osoby). Jedna osoba nie udzieliła odpowiedzi na to pytanie.

Tabela 10. Kto stosował wobec Ciebie przemoc? N=41

odpowieź	%	liczba odp.
uczniowie ze szkoły	68,3	28
rodzeństwo	22,0	9
mama	19,5	8
inne osoby	14,6	6
koledzy/koleżanki spoza szkoły	14,6	6
tata	9,8	4

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Poniższa tabela przedstawia odpowiedzi uczniów na pytanie o rodzaje doznawanej przemocy. Można zauważyć, że:

- **przemocy psychicznej** doświadczyło 60,5% uczniów,
- **przemocy fizycznej** doświadczyło 50,0% respondentów,
- **przemocy seksualnej** doznało 15,8% ankietowanych,
- **zaniedbania** doznało 5,3% uczniów.

Cztery osoby nie udzieliły odpowiedzi na to pytanie.

Tabela 11. Jakiego rodzaju przemocy doznałeś/aś? N=38

Odpowiedź	%	Liczba odp.
ktoś cię przezywał, groził ci, upokarzał, straszył, wyśmiewał itp.	60,5	23
ktoś cię bił, kopał, szarpał, dusił, popychał, spoliczkował itp.	50,0	19
ktoś dotykał cię w miejsca, w które sobie tego nie życzyłeś/aś, ktoś mówił o twoim ciele w sposób który cię zawstydział itp.	15,8	6

nie miałeś/aś zapewnionej opieki, kiedy byłeś/aś chory/a, wsparcia i pomocy od rodziców/ opiekunów, kiedy miałeś/aś problemy, dostawałeś/aś zbyt mało jedzenia, dlatego przez dłuższy czas byłeś/aś głodny/a itp.	5,3	2
---	-----	---

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

W kolejnym pytaniu uczniowie zostali poproszeni o określenie, czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji, w której to oni zastosowali przemoc wobec innych osób. Zastosowanie przemocy w tym okresie zadeklarował blisko co czwarty badany uczeń (23,1%).

Wykres 23. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji, w której zastosowałeś/aś przemoc wobec drugiej osoby? N=108

Badani uczniowie w dalszej kolejności zostali zapytani o rodzaj przemocy, jaką stosowali. Można zauważyć, iż: przemoc fizyczną zastosowało 56,5% uczniów biorących udział w badaniu (13 osób), natomiast przemocy psychicznej dopuściło się 52,2% ankietowanych (12 osób). Dwie osoby nie odpowiedziały na to pytanie.

Tabela 12. Jakiego rodzaju przemoc zastosowałeś/aś? N=23

odpowiedź	%	liczba odp.
biłeś/aś kogoś, kopałeś/aś, szarpałeś/aś, dusiłeś/aś, popychałeś/aś, spoliczkowałeś/aś itp.	56,5	13
przeżywałeś/aś kogoś, groziłeś/aś komuś, upokarzałeś/aś kogoś, straszyłeś/aś, wyśmiewałeś/aś itp.	52,2	12
dotykałeś/aś kogoś w miejsca, w które ta osoba tego sobie nie życzyła, mówiłeś/aś o czyimś ciele w sposób który go zawstydział itp.	0,0	0

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

W dalszej kolejności analizie poddane zostały odpowiedzi uczniów na pytanie o to, wobec kogo zdarzyło im się stosować przemoc. 72,7% osób przyznało się do użycia jej wobec innych uczniów ze szkoły (16 osób), z kolei 22,7% wskazało na kolegów/koleżanki spoza szkoły (5 osób). Po 13,6% ankietowanych stosowało

przemoc wobec rodzeństwa oraz innych osób, wśród których wymieniono m.in. rodziców (po 3 osoby). Trzy osoby nie udzieliły odpowiedzi na to pytanie.

Tabela 13. Wobec kogo zdarzyło Ci się stosować przemoc? N=22

odpowiedź	%	liczba odp.
uczniów ze szkoły	72,7	16
kolegów/koleżanek spoza szkoły	22,7	5
rodzeństwa	13,6	3
innych osób	13,6	3

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Uczniowie zostali następnie poproszeni o odpowiedź na pytanie, czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło im się być świadkami stosowania przemocy w domu. Z deklaracji ankietowanych wynika, że co czwarty badany był świadkiem takiej sytuacji (25,9%).

Wykres 24. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło Ci się być świadkiem, kiedy ktoś w Twoim domu stosował przemoc? N=108

W kolejnym pytaniu uczniowie zostali poproszeni o określenie kto stosował przemoc w ich domu. Respondenci najczęściej wskazywali na rodzeństwo (10 osób, tj. 45,5%), tatę (6 osób, tj. 27,3%) lub inne osoby, wśród których wymieniano m.in. rodziców (4 osoby, tj. 18,2%), co może wskazywać na nieprawidłowe zrozumienie pytania przez kilku ankietowanych. 13,6% badanych było świadkiem przemocy, którą stosowali dalsi członkowie rodziny (3 osoby), natomiast w przypadku 9,1% ankietowanych była to mama (2 osoby). Sześć osób pominęło to pytanie.

Tabela 14. Kto stosował przemoc w Twoim domu (kiedy byłeś/aś jej świadkiem)? N=22

odpowiedź	%	liczba odp.
rodzeństwo	45,5	10

tata	27,3	6
inne osoby	18,2	4
dalsi członkowie rodziny	13,6	3
mama	9,1	2

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Obraz jaki wyłania się z badania to znaczny odsetek uczniów deklarujących występowanie w swojej szkole przemocy – na terenie placówki obserwuje ją blisko co drugi respondent (44,4%). Z udzielonych przez 13,9% uczniów odpowiedzi wynika, że zdarzenia takie w ich szkole mają miejsce kilka razy w roku, 9,3% ankietowanych przyznało, że zdarzają się kilka razy w ciągu miesiąca, a zdaniem 21,3% można je zaobserwować nawet kilka razy w tygodniu.

Wykres 25. Jak często obserwujesz w swojej szkole problem przemocy między uczniami? N=108

W następnym pytaniu uczniowie mieli wyrazić swoją opinię na temat możliwości uzasadnienia stosowania przemocy. Znaczna część ankietowanych stwierdziła, że nie ma sytuacji, które tłumaczyłyby stosowanie przemocy (54,6%), z kolei 33,3% respondentów nie potrafiło udzielić jednoznacznej odpowiedzi na to pytanie. 12,0% uczniów biorących udział w badaniu zadeklarowało, że zdarzają się sytuacje, w których użycie przemocy mogłoby być uzasadnione.

Wykres 26. Czy uważasz, że w niektórych sytuacjach można użyć przemocy (np. kiedy ktoś Cię zdenerwuje)?? N=108

W dalszej części zaprezentowane zostały odpowiedzi uczniów na pytanie dotyczące wskazania osób, u których szukaliby pomocy w razie doświadczania przemocy. Zdecydowana większość ankietowanych wskazała na rodziców/opiekunów (63,9%), natomiast 58,3% stwierdziło, że byłby to nauczyciel. Blisko co trzeci respondent szukałby pomocy u psychologa/pedagoga szkolnego (30,6%), natomiast co czwarty u Policji (23,1%). Kolejne odpowiedzi wskazywały na rodzeństwo

(16,7%) lub kolegów/koleżanki (10,2%). Średnio co dziesiąty uczeń biorący w badaniu przyznał, że radziłby sobie samodzielnie (9,3%), natomiast 5,6% badanych zadeklarowało, że nie wie gdzie szukać pomocy. Jedynie 2,8% ankietowanych poszukiwałoby pomocy w Internecie.

Wykres 27. Do kogo zwróciłbyś/abyś się o pomoc, gdyby Ty lub ktoś z Twojego otoczenia doznawał przemocy domowej lub rówieśniczej? N=108

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Kolejne pytanie zadane uczniom odnosiło się do problemu cyberprzemocy i miało na celu zweryfikowanie poziomu wiedzy uczniów z gminy Drohiczyn na temat tego zjawiska. Co drugi ankietowany utożsamia cyberprzemoc z dodawaniem negatywnych i obraźliwych komentarzy (54,6%) bądź publikowaniem obraźliwych treści na czyjś temat w Internecie (52,8%), a kolejne pod względem liczebności osoby zadeklarowały, że jest to otrzymywanie nachalnych, niechcianych treści/wiadomości przez komunikatory elektroniczne (40,7%). Zgodnie z opinią 32,4% badanych cyberprzemoc to włamywanie się na konta internetowe, natomiast co czwarty uczeń utożsamia ją z podszywaniem się (25,9%). 15,7% respondentów przyznało, że nie wie czym jest cyberprzemoc, a 2,8% badanych wskazało na inne, bliżej nieokreślone odpowiedzi.

Wykres 28. Czym według Ciebie jest cyberprzemoc? N=108

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

W następnym pytaniu uczniowie mieli wskazać, czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło im się doświadczyć lub stosować cyberprzemoc. Z deklaracji uczniów wynika, że problemu tego doznało 22,2% badanych, z kolei 5,6% ankietowanych przyznało się do jej stosowania.

Wykres 29. Czy doznałeś/aś lub stosowałeś/aś w przeciągu ostatnich 12 miesięcy cyberprzemoc (czyli przemocy w Internecie)? $N=108$

Następne pytanie dotyczyło określenia, w jakich formach zajęć profilaktycznych uczniowie z terenu Gminy wzięli udział w ciągu 2 lat poprzedzających badanie. Najczęściej były to zajęcia o tematyce cyberprzemocy – 27,8% ankietowanych przyznało, że wiele się z nich dowiedzieli, natomiast 12,0% stwierdziło, że nic one nie wniosły. Blisko co drugi uczeń wziął udział w zajęciach o tematyce przemocy rówieśniczej, z czego 22,2% oceniło te zajęcia jako przydatne, natomiast 19,4% badanych było odmiennego zdania. 22,2% ankietowanych, którzy uczestniczyli w zajęciach dotyczących przemocy domowej przyznało, że wiele się z nich dowiedzieli, z kolei 13,9% zadeklarowało, że nie poszerzyło to ich wiedzy w tym zakresie.

Wykres 30. Czy w okresie ostatnich 2 lat brałeś/aś udział w szkolnych zajęciach profilaktycznych dotyczących przemocy domowej, rówieśniczej i cyberprzemocy? $N=108$

Ostatnie pytanie zadane uczniom z terenu gminy Drohiczyń miało na celu poznanie opinii uczniów na temat tego jaka forma zajęć profilaktycznych jest ich zdaniem najciekawsza. Najwięcej odpowiedzi wskazywało na zajęcia warsztatowe z psychologiem, pedagogiem lub innym specjalistą (46,3%) oraz zajęcia z przedstawicielem Policji (24,1%). 13,9% uczniów biorących udział w badaniu wskazywało na spektakl lub musical profilaktyczny, z kolei w opinii 10,2% badanych najciekawsze mogłyby być zajęcia z wykorzystaniem form multimedialnych. Co trzeci respondent nie potrafił określić jaka forma zajęć profilaktycznych byłaby jego zdaniem najbardziej odpowiednia (34,3%). 10,2% osób stwierdziło, że żadna z wymienionych form nie byłaby dla nich ciekawa/efektywna, a 0,9% wskazało na inne formy zajęć.

Wykres 31. Jaka forma zajęć profilaktycznych jest wg Ciebie najciekawsza/najefektywniejsza? $N=108$

Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej
w Gminie Drohiczyn na lata 2024-2030

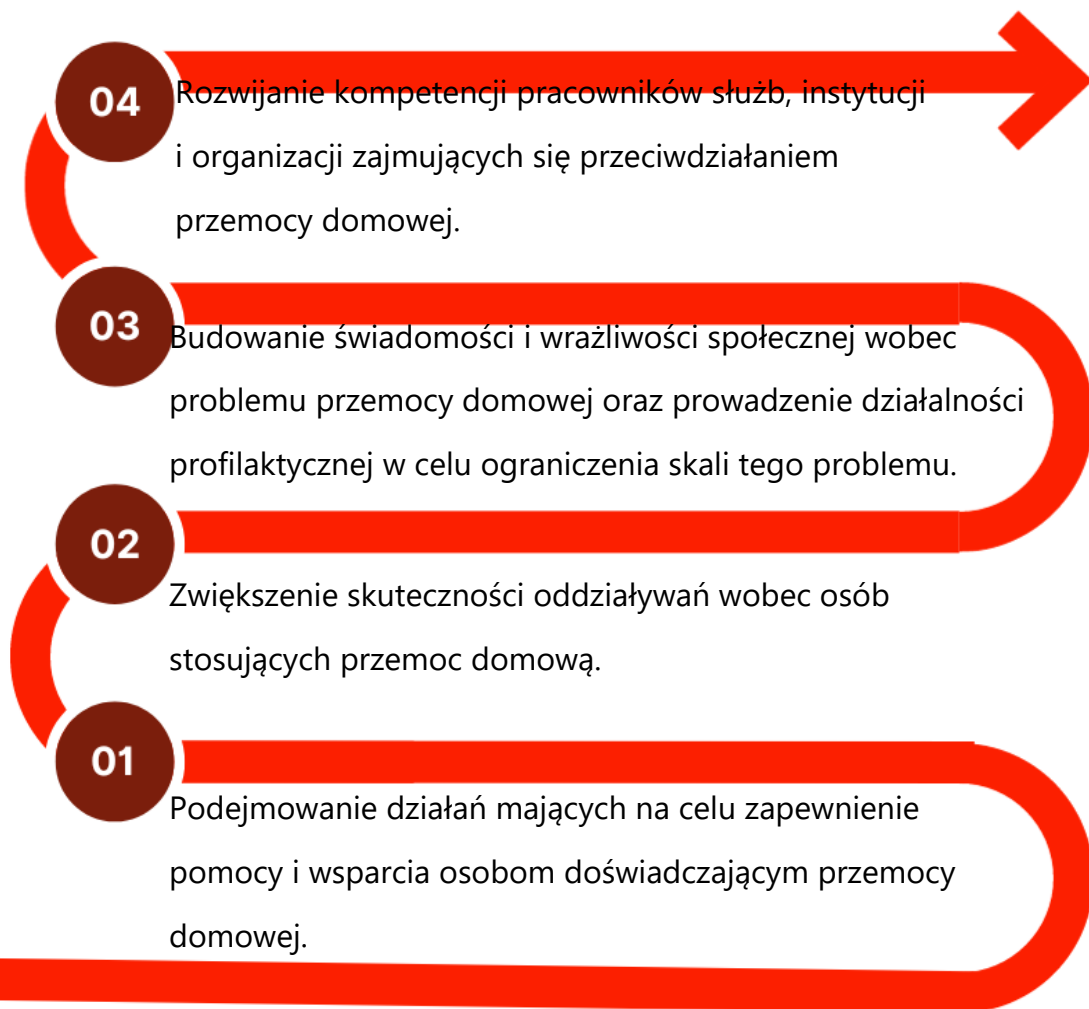
**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

CELE, ZADANIA I REALIZATORZY PROGRAMU

Celem głównym Programu jest podejmowanie działań na rzecz zmniejszenia skali zjawiska przemocy domowej oraz zwiększenia dostępności i skuteczności pomocy dla osób jej doświadczających na terenie gminy Drohiczyń, w tym poprzez wsparcie lokalnego systemu pomocy.

Cel ten będzie realizowany w następujących obszarach:

1. Podejmowanie działań mających na celu zapewnienie pomocy i wsparcia osobom doświadczającym przemocy domowej

lp.	zadanie	wskaźnik	realizatorzy
1.	Zapewnienie schronienia osobom doświadczającym przemocy domowej	Liczba osób, które skorzystały ze schronienia	MGOPS, ZI
2.	Zagwarantowanie osobom doznającym przemocy dostępu do bezpłatnej pomocy, w szczególności w formie: poradnictwa psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego, interwencji kryzysowej oraz pomocy medycznej	Liczba porad udzielonych osobom doznającym przemocy	ZI, GKRPA, MGOPS, placówki oświatowe
		Liczba osób, które skorzystały z pomocy w formie bezpłatnego poradnictwa	
3.	Wsparcie finansowe i rzeczowe rodzin dotkniętych przemocą domową	Liczba rodzin otrzymujących pomoc finansową i rzeczową z powodu problemu przemocy	MGOPS
4.	Udzielanie rodzinom dotkniętym problemem przemocy domowej, pomocy poprzez realizację procedury „Niebieskie Karty”	Liczba wszczętych/ zakończonych procedur	ZI, GKRPA, MGOPS, PP, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia
		Liczba rodzin objętych procedurą	
5.	Praca socjalna z rodzinami, w których występuje problem przemocy domowej	Liczba rodzin, które objęto pracą socjalną	MGOPS
6.	Objęcie rodzin, w których występują problemy opiekuńczo-wychowawcze wsparciem asystenta rodziny	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	MGOPS

lp.	zadanie	wskaźnik	realizatorzy
7.	Zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom doznającym przemocy domowej poprzez umieszczanie ich w pieczy zastępczej oraz zabezpieczenie środków na ich pobyt	Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, z powodu przemocy domowej	MGOPS
8.	Kontynuowanie działalności PK w zakresie wsparcia osób uwikłanych w problem przemocy domowej, w związku z uzależnieniem członka rodziny	Liczba osób objętych wsparciem Punktu Konsultacyjnego	GKRPA
9	Kontynuowanie działalności Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup diagnostyczno-pomocowych powołanych do realizacji procedur „Niebieskie Karty”	Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego Liczba funkcjonujących w danym roku grup diagnostyczno-pomocowych	ZI, MGOPS
10.	Udostępnianie baz danych zawierających informacje nt. istniejących placówek udzielających pomocy osobom doznającym przemocy domowej	Liczba podmiotów, którym zostały przekazane aktualne bazy danych	ZI, MGOPS, PP
11.	Opracowanie i realizacja indywidualnych i grupowych działań edukacyjnych kierowanych do osób doznających przemocy domowej, w szczególności w zakresie podstaw prawnych i zagadnień psychologicznych dotyczących reakcji na przemoc domową	Liczba osób doznających przemocy domowej uczestniczących w działaniach indywidualnych/ grupowych	placówki oświatowe
12.	Zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej pomocy, świadczonej przez ośrodki wsparcia oraz ośrodki interwencji kryzysowej	Liczba osób, którym udzielono pomocy w ośrodku wsparcia	MGOPS

2. Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową

lp.	zadanie	wskaźnik	realizatorzy
1.	Motywowanie osób stosujących przemoc domową do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych i/lub psychologiczno-terapeutycznych	Liczba osób, które wzięły udział w Programie	ZI, GKRPA, MGOPS
2.	Izolowanie osób stosujących przemoc domową poprzez uniemożliwienie im korzystania ze wspólnie zajmowanego z członkami rodziny mieszkania oraz zakaz zbliżania się do jego otoczenia i miejsc, w których osoba zwykle lub regularnie przebywa	Liczba interwencji w związku z naruszeniem zakazu zbliżania, kontaktowania się lub wstępu, przez osobę stosującą przemoc domową	PP
		Liczba wydanych zakazów	
3.	Motywowanie i/lub kierowanie na leczenie odwykowe osób uzależnionych stosujących przemoc domową	Liczba osób skierowanych na leczenie odwykowe	ZI
4.	Informowanie osób stosujących przemoc domową o konsekwencjach oraz zobowiązanie ich do podejmowania działań zmierzających do zaprzestania stosowania przemocy, w tym do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych i/lub psychologiczno-terapeutycznych	Liczba osób skierowanych do uczestnictwa w programach	ZI, PP
		Liczba sporządzonych formularzy „Niebieska Karta – D”	
5.	Podejmowanie działań wobec osób stosujących przemoc, które nie podjęły się uczestnictwa w obowiązkowym programie korekcyjno-edukacyjnym lub psychologiczno-terapeutycznym	Liczba złożonych zawiadomień o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia	ZI, PP

lp.	zadanie	wskaźnik	realizatorzy
6.	Rozpowszechnianie informatorów zawierających aktualne bazy teleadresowe instytucji, podmiotów oraz organizacji pozarządowych, które realizują wszelkie działania adresowane do osób stosujących przemoc domową	Liczba przekazanych informatorów	PP, ZI, MGOPS
7.	Podjęcie działań wobec osób stosujących przemoc domową, w tym w ramach procedury „Niebieskie Karty”	Liczba osób stosujących przemoc domową objętych procedurą „Niebieskie Karty”	ZI, PP
8.	Działanie i współpraca służb w zakresie monitorowania zachowań osób uprzednio skazanych za stosowanie przemocy domowej, w tym wymiana informacji między nimi	Liczba wniosków o nałożenie obowiązku uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych	MGOPS, ZI, PP

3. Budowanie świadomości i wrażliwości społecznej wobec problemu przemocy domowej oraz prowadzenie działalności profilaktycznej w celu ograniczenia skali tego problemu

lp.	zadanie	wskaźnik	realizatorzy
1.	Inicjowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej i powierzenie ich wykonania właściwym podmiotom	Liczba zainicjowanych działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych	ZI, MGOPS, GKRPA, placówki oświatowe, PP
2.	Rozpowszechnianie informacji na temat miejsc/osób udzielających pomocy i wsparcia w przypadku doświadczenia lub stosowania przemocy	Liczba działań w zakresie rozpowszechnienia informacji	ZI, PP, GKRPA, MGOPS, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia
3.	Prowadzenie i udział w kampaniach na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej	Liczba zrealizowanych kampanii na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej	ZI, PP, GKRPA, MGOPS, placówki oświatowe
4.	Edukacja mieszkańców w zakresie skutecznych sposobów radzenia sobie w trudnych sytuacjach i rozwiązywania konfliktów bez użycia przemocy	Liczba podjętych działań edukacyjnych	ZI, GKRPA, PP, placówki oświatowe
5.	Edukacja na temat przemocy domowej oraz związanych z nią innych problemów, poprzez dystrybucję ulotek i plakatów, organizację pogadarek oraz zamieszczanie informacji w mediach lokalnych, organizacjach kościelnych itp.	Liczba rozpowszechnionych materiałów edukacyjnych Liczba informacji zamieszczonych w mediach lokalnych o tematyce przeciwdziałania przemocy domowej	ZI, PP, GKRPA, MGOPS, placówki oświatowe

lp.	zadanie	wskaźnik	realizatorzy
6.	Edukacja dzieci i młodzieży na temat zagrożeń wynikających z przemocy domowej i rówieśniczej	Liczba zrealizowanych programów/warsztatów	PP, GKRPA, MGOPS, placówki oświatowe
7.	Przeprowadzanie akcji profilaktycznych, w celu podnoszenia wrażliwości społecznej na kwestie przemocy domowej	Liczba zorganizowanych akcji profilaktycznych	ZI, PP, GKRPA, placówki oświatowe
8.	Organizowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży	Liczba możliwych form/miejsc spędzania czasu wolnego	placówki oświatowe, MGOPS
9.	Realizacja programów profilaktyczno-edukacyjnych dla rodziców w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych	Liczba zrealizowanych programów	placówki oświatowe
10.	Diagnozowanie i monitorowanie problemu przemocy na terenie Gminy poprzez przeprowadzenie badań społecznych wśród mieszkańców i uczniów	Liczba osób objętych badaniem w ramach diagnozy	MGOPS, placówki oświatowe
11.	Prowadzenie poradnictwa, w szczególności przez działania edukacyjne służące wzmocnieniu funkcji opiekuńczych i wychowawczych, alternatywnych wobec stosowania przemocy, jak również dotyczące wzrostu kompetencji rodziców i opiekunów w środowisku zagrożonym przemocą domową, a także w odniesieniu do grup ryzyka	Liczba placówek prowadzących poradnictwo w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej	placówki oświatowe
		Liczba osób, którym udzielono porad	

**4. Rozwijanie kompetencji pracowników służb, instytucji i organizacji
zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej**

lp.	zadanie	wskaźnik	realizatorzy
1.	Uczestnictwo nowo powołanych członków ZI w obowiązkowym szkoleniu	Liczba członków ZI uczestniczących w szkoleniu	ZI
2.	Uczestnictwo członków grup diagnostyczno-pomocowych w szkoleniach, w szczególności w zakresie pracy z osobą doznającą przemocy domowej oraz osobą stosującą przemoc domową	Liczba członków grup diagnostyczno-pomocowych, uczestniczących w szkoleniach	ZI
		Liczba biorących udział w szkoleniach	

ADRESACI PROGRAMU

Program skierowany jest do:

- mieszkańców gminy Drohiczyń, w tym osób zagrożonych wystąpieniem problemu przemocy domowej,
- osób doznających przemocy domowej,
- osób stosujących przemoc domową,
- świadków przemocy domowej,
- osób zawodowo zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej.

PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Drohiczyń na lata 2024-2030 zakłada:

- zmianę biernych postaw społeczności lokalnej względem zjawiska przemocy domowej,
- podniesienie jakości funkcjonowania rodzin, w tym promowanie metod wychowawczych bez użycia przemocy,
- poszerzanie dostępności i skuteczności pomocy dla osób doznających przemocy,
- wzmocnienie efektywności działań ukierunkowanych na osoby stosujące przemoc domową,
- wzrost liczby działań dotyczących profesjonalnej pomocy w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Zadania realizowane w ramach **Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Drohiczyń na lata 2024-2030** finansowane będą z budżetu Gminy, w tym budżetu MGOPS i GKRPA oraz ze środków pozyskanych z innych źródeł.

EWALUACJA I MONITORING PROGRAMU

Celem ewaluacji jest oszacowanie stopnia osiągnięcia zakładanych celów i rezultatów. Wyniki ewaluacji okresowej służą również ewentualnym modyfikacjom dokumentów programowych, a dostarczone za jej sprawą informacje powinny być wykorzystane przy przygotowaniu Programu w następnym okresie programowania.

Cele badawcze ewaluacji Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej powinny opierać się na:

- ocenie procesu realizacji działań i osiągniętych efektów Programu,
- ocenie wdrażania i zarządzania Programem, w tym współpracy interdyscyplinarnej,
- opracowaniu rekomendacji do stworzenia kontynuacji Programu.

W ramach ewaluacji należy przyjąć przynajmniej jedną z niżej wymienionych technik badawczych, tj.:

- a) analizę dokumentów,
- b) badanie ankietowe adresatów Programu,
- c) badanie poprzez zogniskowany wywiad grupowy realizatorów Programu.

Przyjęte kryteria ewaluacji Programu to:

- a) Kryterium skuteczności** (plan a wykonanie) – rozumiane jako stopień realizacji zaplanowanych celów i efektów Programu. Ocena pod kątem kryterium skuteczności skupi się głównie na ocenie wdrożenia działań w stosunku do założonego planu i osiągnięcia wskaźników rezultatów.
- b) Kryterium efektywności** – ocena sprawności wdrażania i prawidłowości zarządzania Programem, w tym pod kątem zgodności z harmonogramem, ewentualnych trudności w jego realizacji, przepływu informacji między realizatorami.

c) Kryterium użyteczności – ocena dopasowania założeń Programu do potrzeb jego odbiorców i realizatorów.

d) Kryterium trafności – rozumiane jako stopień, w jakim zaplanowane cele odpowiadają zidentyfikowanemu problemowi.

Proces wdrażania założonych w niniejszym Programie działań i celów oraz informacja o aktywności Zespołu Interdyscyplinarnego w danym roku, będą przedmiotem corocznych sprawozdań przedkładanych Radzie Miejskiej w Drohiczyńnie przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Drohiczyńnie.

Realizacja Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Drohiczyń na lata 2024-2030 obejmować będzie cztery etapy, przedstawione w kolejnej tabeli.

Tabela 15. Harmonogram wdrażania Programu

etap	wyszczególnienie	termin realizacji
etap I	Podjęcie uchwały przez Radę Miejską Drohiczyń o przyjęciu do realizacji „Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Drohiczyń na lata 2024-2030”.	I kwartał 2024 r.
etap II	Koordinacja realizacji zadań objętych Programem.	I kwartał 2024 r. – IV kwartał 2030 r.
etap III	Sprawozdawczość.	Corocznie w okresie od 2024 r. do 2030 r.
etap IV	Ewaluacja Programu.	I kwartał 2031 r.

Źródło:

Opracowanie

własne

WNIOSKI I PODSUMOWANIE

Zjawisko przemocy domowej jest problemem dotyczącym rodziny na całym świecie. Zdiagnozowanie jego skali jest szczególnie trudne za sprawą czynników takich jak m.in. wstyd, ukrywanie aktów przemocy domowej przez rodziny oraz ich najbliższe środowisko, a także lęk osób doświadczających przemocy przed ich oprawcami. Tworzenie programów przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej ma na celu udzielanie kompleksowej pomocy osobom uwikłanym w problem przemocy domowej, przez co rozumie się osoby doświadczające przemocy, stosujące ją oraz jej świadków. Realizacja zadań w tym zakresie nie byłaby możliwa, gdyby nie zintegrowane działania wszystkich instytucji i specjalistów zaangażowanych w rozwiązywanie problemu. Innym czynnikiem mającym znaczący wpływ na ograniczanie skali zjawiska przemocy jest świadomość społeczna. W związku z tym edukacja społeczności z terenu gminy Drohiczyn stanowi szansę na zmniejszenie tolerancji dla przemocy. Należy również pamiętać, aby podejmowane działania interwencyjne wobec osób doświadczających, jak i stosujących przemoc nie ograniczały się wyłącznie do rozmowy z psychologiem, ale pociągały za sobą szereg działań długofalowych, takich jak trwałe zmiany w postępowaniu osób stosujących przemoc domową, prawidłowe funkcjonowanie społeczne oraz emocjonalne osób doznających przemocy domowej itp.

Cele i zadania zawarte w Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Drohiczyn na lata 2024-2030, realizowane w porozumieniu podmiotów funkcjonujących na terenie Gminy z najwyższą rzetelnością, powinny pociągać za sobą pozytywne skutki, w postaci rozwiniętego i efektywnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej.

SPIS TABEL I WYKRESÓW

Spis tabel

Tabela 1. Dane na temat zasobów instytucjonalnych umożliwiających realizację Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej wraz z obszarami ich działania.....	14
Tabela 2. Dane statystyczne dotyczące działalności Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych w latach 2020-2022.....	18
Tabela 3. Liczba osób stosujących lub doznających przemocy, którym udzielono porad w Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym w latach 2020-2022.....	19
Tabela 4. Liczba osób stosujących lub doznających przemocy oraz świadków przemocy, z którymi kontaktowali się członkowie GKRPA w latach 2020-2022	20
Tabela 5. Kim jest osoba, która doświadcza przemocy domowej?.....	24
Tabela 6. Jakiego rodzaju przemocy Pan/i doznał/a w ciągu ostatnich 12 miesięcy? ..	26
Tabela 7. Kto stosował wobec Pana/i przemoc?	26
Tabela 8. Jakiego rodzaju przemoc Pan/i zastosował/a w ciągu ostatnich 12 miesięcy?	27
Tabela 9. W stosunku do kogo zastosował/a Pan/i zachowanie przemocowe?	28
Tabela 10. Kto stosował wobec Ciebie przemoc?	37
Tabela 11. Jakiego rodzaju przemocy doznałeś/aś?.....	38
Tabela 12. Jakiego rodzaju przemoc zastosowałeś/aś?	39
Tabela 13. Wobec kogo zdarzyło Ci się stosować przemoc?.....	39
Tabela 14. Kto stosował przemoc w Twoim domu (kiedy byłeś/aś jej świadkiem)?.....	40
Tabela 15. Harmonogram wdrażania Programu.....	56

Spis wykresów

Wykres 1. Liczba rodzin korzystających z pomocy z powodu przemocy domowej w latach 2020-2022	17
Wykres 2. Liczba wszczętych i zakończonych procedur „Niebieskie Karty” oraz liczba rodzin nimi objętych w latach 2020-2022	19
Wykres 3. Udział poszczególnych grup wśród ogółu osób doznających przemocy objętych procedurą „Niebieskie Karty” na terenie gminy Drohiczyn w 2022 roku	21
Wykres 4. Liczba osób wskazanych jako podejrzanych o stosowanie przemocy objętych procedurą „Niebieskie Karty” na terenie gminy Drohiczyn w 2022 roku	21
Wykres 5. Płeć dorosłych mieszkańców biorących udział w badaniu	22
Wykres 6. Wiek dorosłych mieszkańców biorących udział w badaniu.....	23
Wykres 7. Wykształcenie dorosłych mieszkańców.....	23
Wykres 8. Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto jest osobą doświadczającą przemocy domowej?.....	24
Wykres 9. Jak często, w okresie 12 miesięcy zdarzyło się Panu/i doświadczyć przemocy w swoim domu?.....	25
Wykres 10. Jak często w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji, gdzie zastosował/a Pan/i przemoc wobec członka swojej rodziny?	27
Wykres 11. Czy Pana/i zdaniem stosowanie kar fizycznych (np. klaps) jest metodą wychowawczą, która:	29
Wykres 12. Czy postrzega Pan/i przemoc domową jako znaczny problem występujący na terenie Gminy?.....	29
Wykres 13. Jakie działania według Pana/i byłyby najskuteczniejsze wobec osób doznających przemocy domowej?	30
Wykres 14. Poniżej wymieniono różne formy działań profilaktycznych. Które z nich według Pana/i przyniosą najlepsze efekty, jeśli chodzi o zapobieganie przemocy domowej?.....	31
Wykres 15. Czy doświadczył/a Pan/i w przeciągu ostatnich 12 miesięcy cyberprzemocy (czyli przemocy w Internecie)?.....	32

Wykres 16. Czy stosował/a Pan/i w przeciągu ostatnich 12 miesięcy cyberprzemoc (czyli przemoc w Internecie) ?.....	32
Wykres 17. Czy stosował/a Pan/i w przeciągu ostatnich 12 miesięcy cyberprzemoc (czyli przemoc w Internecie) ?.....	33
Wykres 18. Płeć uczniów biorących udział w badaniu	34
Wykres 19. Wiek uczniów biorących udział w badaniu.....	34
Wykres 20. Udział uczniów poszczególnych klas	35
Wykres 21. Jakie zachowanie jest Twoim zdaniem przemocą?.....	36
Wykres 22. Czy zdarzyło Ci się w ciągu ostatnich 12 miesięcy doświadczyć przemocy?	36
Wykres 23. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji, w której zastosowałeś/aś przemoc wobec drugiej osoby?	38
Wykres 24. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło Ci się być świadkiem, kiedy ktoś w Twoim domu stosował przemoc?	40
Wykres 25. Jak często obserwujesz w swojej szkole problem przemocy między uczniami?.....	41
Wykres 26. Czy uważasz, że w niektórych sytuacjach można użyć przemocy (np. kiedy ktoś Cię zdenerwuje)??	41
Wykres 27. Do kogo zwróciłbyś/abyś się o pomoc, gdyby Ty lub ktoś z Twojego otoczenia doznawał przemocy domowej lub rówieśniczej?	42
Wykres 28. Czym według Ciebie jest cyberprzemoc?.....	43
Wykres 29. Czy doznałeś/aś lub stosowałeś/aś w przeciągu ostatnich 12 miesięcy cyberprzemoc (czyli przemocy w Internecie)?	44
Wykres 30. Czy w okresie ostatnich 2 lat brałeś/aś udział w szkolnych zajęciach profilaktycznych dotyczących przemocy domowej, rówieśniczej i cyberprzemocy?	44
Wykres 31. Jaka forma zajęć profilaktycznych jest wg Ciebie najciekawsza/najefektywniejsza?	45

Przewodniczący Rady

mgr inż. Marian Rogowiec